

محمد علی امیر معزی

دائمی ریائی کتابچہ کھسین

سرچشمہ های عرفان در اسلام

ترجمه نورالدین الله دینو

ISBN 978-603-6121-79-4

کتابچہ کھسین
کتابچہ کھسین
کتابچہ کھسین

این کتاب ترجمه‌ای است از

The Divine Guide
in Early Shi'ism
The Sources of Esotericism in Islam
M. A. Amir-Moezzi
State University of New York Press
1994

Amir Moezzi, Mohammad Ali	: امیر معزی، محمد علی	سرشناسه
محقق: امیر معزی، محمد علی	: راهنمای رئانی در تشیع نخستین، سرچشمه‌های عرفان در اسلام / محمد علی امیر معزی.	عنوان و نام پدیدآور
تهران: نامک، ۱۳۹۸.		مشخصات نشر
۳۵۹ ص.؛ جدول ۱۴×۲۱ س.م.		مشخصات ظاهری
978-600-6721-79-8		شابک
	: فنیبا.	وضعیت فهرست‌نویسی
L. Guide divin dans le Shiisme Originel... : عنوان اصلی:		یادداشت
"The Divine Guide in Early Shiism: The Sources of Esotericism in Islam" : کتاب حاضر از متن انگلیسی تحت عنوان:		یادداشت
The Sources of Esotericism in Islam" به فارسی برگردانده شده است.		
	: امامت.	موضوع
Imamate :		موضوع
: شیعه - عقاید.		موضوع
Shia'h - Doctrines :		موضوع
: الله دینی، نورالدین، ۱۳۳۳ - ، مترجم.		شناسه افزوده
BP ۲۲۳ / الف ۸۳ الف ۱۳۹۶ :		رده‌بندی کنگره
۲۹۷/۴۵ :		رده‌بندی دیویی
۵۰۱۳۵۵۶ :		شماره کتاب‌شناسی ملی

بکلمه در بیان

دکتر محمدعلی ابراهیمی

نامک در بیان، روی (فارسی میانه) به معنی کتاب و نامه است.

تلفن ۶۶۴۱۷۶۳۶

راهنمای روی در تشیع نخستین
سرچشمه های عرفان و اسلام

دکتر محمدعلی ابراهیمی

ترجمه دکتر نورالدین ابراهیمی

ویراستار مرتضی هاشمی

طرح جلد پرویز بیانی

حروفچینی و صفحه آرایی حروفچینی هما (امید سیدکاظمی)

چاپ نخست ۱۳۹۸

شمارگان ۱۳۷۵ نسخه

لیتوگرافی ترنج رایانه

قیمت با جلد نرم ۴۶۰۰۰ تومان، با جلد سخت ۵۳۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۲۱-۷۹-۸ ISBN: 978-600-6721-79-8

تمامی حقوق این اثر محفوظ است

تکثیر یا تولید مجدد آن کلاً و جزئاً، به هر صورت (چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی)

بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است

مرکز پخش: پارسه ۶-۰۵۶۴۷۷۴۰ داخلی ۱

فهرست

۹	.....	○ اختصارات نام و جلات و مراجع عمومی
۱۱	.....	○ سخن مترجم
۱۳	.....	○ پیش‌گفتار
۱۹	.....	فصل ۱. مقدمه: بازگشت به منابع
۲۱	.....	۱.۱ عقل و خرد
۳۱	.....	۲.۱ باطن‌گرایی و عقل‌گرایی
۳۸	.....	۳.۱ منابع
۴۲	.....	۴.۱ ماهیت و مرجعیت احادیث امامیه
۵۱	.....	پی‌نوشت‌ها
۷۷	.....	فصل ۲. وجود پیشینی امام
۷۸	.....	۱.۲ جهان‌های قبل از جهان: فروغ هدایت
۸۷	.....	۲.۲ انسانیت آدم: سفر نور
۹۴	.....	۳.۲ رؤیت بالقلب (دیدن با دل یا در دل)
۱۱۱	.....	۴.۲ حاملگی و تولد (ولادت)
۱۱۶	.....	پی‌نوشت‌ها
۱۵۵	.....	فصل ۳. وجود امام کیهانی (ع)
۱۵۵	.....	۱.۳ دیدگاه‌هایی درباره زندگی «سیاسی» امامان
۱۶۶	.....	۲.۳ علم مقدس

۱۷۸.....	۳.۳ یادداشت‌هایی دربارهٔ تمامیت قرآن
۱۹۳.....	۴.۳ قدرت الاهی.....
۲۰۱.....	پی‌نوشت‌ها.....
۲۳۷.....	فصل ۴. وجود ماورای فیزیکی امام
۲۳۸.....	۱.۴ نظر امامیه دربارهٔ قدمت اطلاعات
۲۴۹.....	۲. امام و غیبت او: جنبه‌های باطنی
۲۵۷.....	علی حسام جمل.....
۲۵۹.....	۳. بازگشت و قیامت: جنبه‌های باطنی
۲۷۱.....	پی‌نوشت‌ها.....
۲۹۷.....	○ نتیجه‌گیری
۳۰۶.....	پی‌نوشت‌ها.....
۳۱۳.....	○ ضمیمه: برخی پیامدهای غیبت: مذهب فردی و مذهب جمعی
۳۲۲.....	پی‌نوشت‌ها.....
۳۲۹.....	○ کتابنامه.....
۳۵۳.....	○ فهرست اعلام.....

سخن مترجم

وجه خدا اگر شودت منظر نظر
زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی
(حافظ)

کتابی که اکنون پیش روی شما خوانندگان ارجمند قرار دارد، ترجمه‌ای است از اثر استاد محمدعلی امیرمعزی با عنوان انگلیسی:

The Divine Guide in Early Islam: The Sources of Esotericism in Islam که خود ترجمه اثر اصلی مؤلف محترم تحت عنوان فرانسوی: *Guide divin dans le shi'isme originaire* می‌باشد. همان‌گونه که از عنوان کتاب پیدا است موضوع اصلی کتاب نقش و جایگاه امام در شیعه نخستین به طور کلی یا به طور خاص تر در میان پیروان ایشان (در زمان نزدیک امامان (ع) تا زمان غیبت امام دوازدهم است. کنکاش در این حوزه معنوی با توجه به اهمیت و جایگاه این موضوع در ضمیر مذهبی تشیع، عموماً تلاشی است رضایت‌بخش هم، با اجر معنوی. اهمیت روش پژوهش و موضوعات مورد بررسی به قلم استاد امیرمعزی در حد کفایت در مقدمه تبیین گردیده است و نیاز به شرح و بسط بیشتر ندارد. به هر حال لازم به یادآوری است که در خلال پژوهش متون تاریخی و روایات و احادیث ائمه (ع) و آنچه منسوب به آنها می‌باشد گاهی با رویکردها و تعبیرهای تاریخی مواجه می‌شویم که به زمان و شرایط خاصی در تاریخ دراز و پرفراز و نشیب تشیع مربوط می‌شود. اگرچه چنین موضوعاتی (مانند مُصَحَّف مخصوص ائمه یا مصحف حضرت فاطمه زهرا (س)، تمامیت قرآن، یا محتوای برخی از احادیث منسوب به ائمه (ع) در حوزه‌های مذهبی، اجتماعی و سیاسی) در تاریخ و میراث گرانبهای عقلانی و مذهبی تشیع، وجود تاریخی داشته و دارند، ولی بسیاری از

این رویکردها، روایت‌ها و باورها را باید در شرایط زمان و مکان تاریخی خودشان درک نمود نه الزاماً به عنوان باور و نگاه مذهبی امروز تشیع؛ چه بسا برخی از این دیدگاه‌های تاریخی موافق مصالح تشیع در جهان امروز نباشند. لذا جادارد که خوانندگان محترم توجه لازم به این ظرافت‌های تاریخی داشته باشند.

بیشتر موضوعات کتاب حاضر را می‌توان اساس یا بنیاد کتاب تشیع: ریشه‌ها و باورهای عرفانی اثر دیگر مؤلف محترم با ترجمه فارسی از اینجانب دانست که قبلاً به زیور طبع آراسته شده است. از اینکه توفیقی حاصل شد تا اثر دیگری از این دانشمند و صاحب‌نظر محترم در مطالعات شیعی را به علاقه‌مندان این حوزه تقدیم نمایم، خدای متعال را شاکرم. لازم می‌دانم که از حمایت‌های صمیمانه استاد امیرمعزی و همچنین همه دوستان و بزرگوارانی که بنده را حمایت‌های بی‌شماری کرده‌اند، نهایت تشکر و قدردانی را داشته باشم. از زحمات، حمایت و همکاری دوستان بزرگوارم علی محمد غلامی، مرتضی هاشمی‌پور و مدیر محترم نشکر نامک صمیمانه سپاسگزارم. از کمک معز الله دینی در آماده‌سازی بخشی از کتاب‌شناسی فارسی-عربی تشکر می‌کنم. علاوه بر این، مرارت‌هایی را که همسر و فرزندان عزیزم متحمل شدند، هیچ‌گاه فراموش نمی‌کنم و حمایت و محبت‌شان را همواره گرامی می‌دارم. در پایان ضمن پذیرش مسؤلیت تمام کاستی‌ها، امید است که استادان و صاحب‌نظران در رفع نقایص، بنده را راهنمایی فرمایند.

:- والدین الهمدینی

تهران، آبان‌ماه ۱۳۹۶